No 1847 | 1853.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden,* enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

ZATURDAG, 21 MEI.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents segelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 20 Mei.

Wij hebben gisteren het getal der Bisschoppen besproken, welk getal gezegd is te strijden tegen eene kerkregeling in gematigden zin. Wij hebben aangetoond dat de drie voormalige vikariaten niet waren zamen te smelten, zonder de onderhoorigen te ontstemmen; wij hadden er bij kunnen voegen, dat een bisdom, uit die drie vikariaten gevormd, veel te groot zou zijn geweest om door één Bisschop behoorlijk te worden bediend. Dat zulks insgelijks het geval zou zijn geweest met hetgeen de vorige Hollandsche Missie uitmaakte, behoeft geen betoog. Men behoeft slechts één oogslag op 's lands kaart te werpen om zich daarvan te overtuigen.

Hoe alzoo iets ongematigd kan zijn, dat ter naauwernood aan de behoefte voldoet, begrijpen wij niet.

Men zal ons antwoorden met een vierde grief, die door professor Vreede in Utrecht in koortsachtige opgewondenheid is uitgestald als een gruwel, waarop door den tegenwoordigen minister van Finantiën, den heer van Doorn, reeds bij zijne eerste interpellatie met zulken nadruk werd gewezen, dat de heer Gevers van Endegeest er voor terug deinsde, om haar een dreigend zwaard te noemen. Die grief is, dat het aartsbisdom van Utrecht en het bisdom van Haarlem zijn hersteld. Men schijnt dat namelijk op te nemen als een provokatie, aan het Protestantismus door den Paus toegeworpen, iets wat nooit in Pius IX is kunnen opkomen, wat noch in zijn persoonlijk beminnenswaardig vredelievend karakter, noch in zijn belang, noch in het belang der kerkregeling was, die Z. H. op de dringende bede der Nederlandsche Katholieken heeft gelieven tot stand te brengen.

Omtrent die zoogenaamde provokatie veroorloove men ons eene voorafgaande algemeene bemerking. Het komt ons voor, dat de bisschoppelijke kerkregeling, hoe zij dan ook geschied zoude zijn, steeds zou zijn opgenomen als eene daad van overmoed om den protestantschen landgenoot te sarren. Dat blijkt uit alles wat tot dusverre tegen de hierarchie is geschreven of gezegd. Een onbevooroordeeld toeschouwer van den strijd, die in een onpartijdig onderzoek zou willen nagaan wat tegen de bisdommen is aangevoerd, zou op den grond van elk verwijt dit hoofddenkbeeld vinden: Elke bisschoppelijke kerkregeling is den Protestant grievend.

Hoe komt men daartoe anders dan door een beginsel van onverdraagzaamheid, dat men evenwel zou willen vereenigen met het beginsel van vrijheid? Daarom zegt men: Wij misgunnen u twee Bisschoppen niet. Maar te gelijkertijd wordt alles opgespoord, waardoor het mogelijk zou worden elken Bisschop te weren.

Bij zulke gemoedsgesteldheid is het niet te verwonderen, dat de bisdommen, te Utrecht en te Haarlem hersteld, een gereed middel aan de hand bieden, om aan zijne [illegible] lucht te geven. Men heeft zich herinnerd dat die bisdommen in het begin der reformatie hier te lande zijn [illegible] het herstel dier bisdommen [illegible] deelen van het land wilde [illegible] testanten beleedigen.

Dat men daarbij niet een oogenblik gezocht heeft naar de beweegredenen, die den Paus met der daad zullen hebben bewogen tot herstel van de twee bisdommen, is blijkbaar. Zoodra had men daarin niet eene hatelijkheid meenen te bespeuren; of men heeft haar aangegrepen, zonder naar iets anders om te zien.

Intusschen men heeft daarmeê zich zelven en anderen op het dwaalspoor gebragt. Want de keus der bisdommen staat in verband met beweegredenen, die vreemd zijn aan het Protestantismus. Immers, wat den zetel van Utrecht betreft, het is zoo natuurlijk, dat het oog van Pius IX daarop gevallen is, dat het verwondering zou hebben moeten opwekken, zoo dat niet het geval ware geweest. Utrecht is één der oudste zetels van het noorden van Europa, geheiligd door Willibrordus en Bonifacius en andere godlievende Bisschoppen, de Apostelen in het geloof voor Nederland. Was die reden alleen voor het Opperhoofd der Kerk niet voldoende, om tot het herstel van dien zetel te besluiten? Wie den geest van traditie kent, die in de Katholieke Kerk bestaat; wie weet hoe zij alles bewaart wat haar eerbiedwaardig toeschijnt, en hoe zij steeds geneigd is om het tegenwoordige aan het verledene te verbinden, die kan de handeling van den geliefden Opperpriester niet anders dan natuurlijk noemen.

Er bestaat evenwel én voor Utrecht én voor Haarlem nog eene andere reden, die eveneens geheel buiten het Protestantismus verkeert. Het mag niemand in Nederland onbekend zijn, dat er sinds ongeveer anderhalve eeuw eene betreurenswaardige scheuring is ontstaan, die de Katholieken jammerlijk heeft verdeeld. De Jansenisten hebben zich onder velerlei voorwendselen losgescheurd van de Kerk, en zich zelven buiten de Kerk gekonstitueerd in eene zoogenaamde, door de Kerk niet erkende bisschoppelijke klerezy. Aan die voorwendsels van scheuring een einde te maken, dat was niet slechts eene welgevallige zaak, maar, naar het ons voorkomt, een pligt. Het blijkt dat zulks aldus door den Stedehouder van Christus op aarde is begrepen. Want uit dien hoofde moest onvermijdelijk zijne keus vallen op de zetels van Utrecht en Haarlem. Dat Pius IX daarin niet heeft misgetast, wordt zonneklaar bewezen door het adres, dat de jansenistische Bisschoppen van Utrecht en Haarlem aan den Koning hebben toegezonden onder dagteekening van den 14 April 1853. Wij zullen dat stuk eerstdaags in zijn geheel mededeelen, opdat het onzen lezers blijke, tot welke laagte men afdaalt, als men de eenheid der Kerk loslaat; en hoe juist Pius IX heeft begrepen dat hij, door de keuze van de bisdommen van Utrecht en Haarlem, aan de Jansenisten elk voorwendsel ontnam, om zich nog langer van de Kerk gescheiden te houden.

Men ziet derhalve dat de redenen, *waarom* Utrecht en Haarlem, tot zetels der bisdommen [illegible] gekozen, gewigtig zijn, geheel buiten het Protestantismus omgaan, dit zelfs niet eens van verre aanraken, en daarom geen schijn konden geven van eene provokatie aan de protestantsche vooroordeelen. Te minder omdat de Protestanten sinds lang Aartsbisschoppen te Utrecht en Bisschoppen te Haarlem niet alleen lijdelijk, maar zelfs beschermend hadden toegelaten. De Jansenisten in hun adres beroemen er zich op, dat zij wettige en niet onderbrokene opvolgers bezitten van de Aartsbisschoppen van Utrecht en van de Bisschoppen van Haarlem. Waarom zouden wij nu van mindere konditie zijn dan de klerezy? Waarom moet den Katholiek verboden zijn, wat den Jansenist vergund is? Heeft men dan twee maten en twee gewigten? Bestaat er tweederlei regt in Nederland? Een *regt* voor de Jansenisten, dat in handen der Katholieken *onregt* wordt?

Maar, gesteld men hadde noch Utrecht noch Haarlem genomen; zou men dan Amsterdam en 's Hage, of Arnhem en Leyden, of Deventer en Delft, of Leeuwarden en Rotterdam moeten kiezen? Zou men niet onder andere voorwendsels in al die steden dezelfde vooroordeelen hebben opgewekt, die thans tegen Utrecht en Haarlem zijn in beweging gebragt? Voor ons lijdt dat [illegible] *kerken* met hem uitstaan, [illegible] protestantsch te blijven? Niet het minste. Een Bisschop zou jaar en dag te Utrecht kunnen wonen, zonder dat de Protestanten van Utrecht hem welligt ooit zouden opmerken, anders dan door brieven en pakketten aan zijn adres verzonden. Is het daarvoor noodig zoo groot een strijd aan te vangen, als waarvan wij getuigen zijn?

Achttien eeuwen hebben het woord des Heilands, ten aanzien van Zijne Kerk gestaafd: »de poorten der hel zullen haar niet overweldigen." Maar achttien eeuwen lang is ook die andere voorspelling vervuld geworden: »de magt der duisternissen zal tegen haar opstaan en haar zoeken te niet te doen." Met welk gevolg echter? Raadpleeg de geschiedenis, en zij leert, dat uit elke vervolging, hoe wreed of met welke booze sluwheid ook ingesteld, de Kerk, na korteren of langeren tijd, schitterender dan te voren te voorschijn trad, ten bewijze van de goddelijke kracht, waarvan zij leeft, en opdat het woord van haren Stichter vervuld zouden worde: »de poorten der hel zullen haar niet overweldigen."

Deze herinnering is niet ontijdig bij 't schouwspel, waarvan wij zelven getuigen zijn, en bij 't aanschouwen van de betreurenswaardige vervolgingen, waaraan, zoowel in dit als in andere werelddeelen, de Kerk op dit oogenblik blootstaat. Om voor heden van ons eigen leed en lijden te zwijgen, van dat van dezen onzer broeders, die in eenige staten van Duitschland, die in Sardinië of in Engeland aan de vijandigste hartstogten prijs zijn gegeven, — wenden wij den blik naar gene zijde van den Oceaan, van waar de heugelijkste berigten betreffende de uitbreiding onzer H. Godsdienst ons sints eenigen tijd gewerden, maar van waar het dan ook, juist daarom, te verwachten was, dat ons weldra de tijding van nieuwe beproevingen voor de Kerk geworden zou. Nieuw Grenada, Ekuador en zelfs een der Staten van Noord-Amerika vervulden, helaas! die verwachting maar al te spoedig en al te zeer, gelijk aan onze lezers bekend is; en thans is het weder van St. Domingo, dat wij in de laatste plaats — schoon die republiek niet de laatste zal zijn, aan welke de godsdienst des Kruises tot ergernis is — te spreken hebben als van een staat, welks regering de Bruid van Christus uit haar midden wil verstooten.

Dat wij daarvan spreken; dat wij vermelden onder welke omstandigheden zijne regering zich ten strijde tegen de Kerk aangegord heeft, is te noodzakelijker, naarmate eene zekere pers ijveriger is, om aan alle regeringen, welke ook hare strekking zij, altijd en ten allen tijde gelijk te geven tegenover de Kerk. De regeringen kunnen niet dwalen; zeggen zij dat de Kerk onregt heeft, dan heeft de Kerk ook onregt en regt van verdediging komt haar niet toe; ziedaar van welk [illegible] die zekere pers uit schijnt te gaan. En van daar dan ook, dat iedere vervolging der Katholieke Kerk door haar in hare hoede genomen en verdedigd wordt. Trachten op dit oogenblik het *Journal des Débats*, de demokratische *Siècle* en de socialistische *Broedermin* niet te bewijzen, dat de Katholieken van Nederland in het ongelijk zijn tegenover hunne protestantsche landgenooten? Neemt niet de *Times* op dit oogenblik de gedragingen der methodisten van Cincinnati in zijne bescherming tegenover de Katholieken, zonder zelfs op het *Audi et alteram partem* acht te slaan? Een hooge pligt is het daarom voor de katholieke pers elk onregt, dat aan de Katholieke Kerk, waar en in welk werelddeel ook, wordt aangedaan, in een helder licht te stellen, opdat waarheid en regt niet ten eenemale te schande worden gemaakt, en eerlijke, gemoedelijke lieden tegen de misleidingen der logentaal gevrijwaard worden.

Ter zake dan, opdat men wete, waaraan het behoort toegeschreven te worden, dat de zes-en-zeventigjarige Aartsbisschop van St. Domingo door den prezident dier republiek uit zijn vaderland gebannen is geworden, ofschoon die prezident zelf verpligt was eene openlijke hulde te brengen aan de edele [illegible] en [illegible] die al de goederen, welke hij bezat, voor hun welzijn ten beste heeft gegeven, ja, die zelfs persoonlijk hem, door welken hij thans ten smadelijkste bejegend en vervolgd wordt, van een wissen dood gered heeft.

't Is nu weinige jaren geleden, dat die eerbiedwaardige grijzaart tot de aartsbisschoppelijke waardigheid verheven werd. Bij de aanvaarding zijner waardigheid rustte op hem de verpligting aan de te St. Domingo vigeerende konstitutie den eed van trouw te zweeren. Wijl nu die konstitutie bijna een weerklank is van de hoogst verwerpelijke Fransche konstitutie van 1793, zoo kon de Aartsbisschop daartoe niet besluiten dan onder het beding, dat het hem geoorloofd zou zijn trouw te zweeren aan die konstitutie, in zooverre zij niet in openbaren strijd is met de regten der Kerk. De billijkheid van dit voorbehoud werd onverwijld door de regering van St. Domingo erkend, en de Aartsbisschop aarzelde nu dan ook niet den voorgeschreven eed af te leggen. Wat echter gebeurt sinds dien tijd? Een heirleger van uit Noord-Amerika afgezonden [illegible]

disten valt in S. Domingo in en weet haren regeringsleden aan 't verstand te brengen, dat het aan den Aartsbisschop niet toegestaan moest zijn geweest slechts trouw te zweeren aan de konstitutie, in zooverre zij niet krenkend is voor de regten der Kerk. Het is bekend, welk een ongelukkige geest zich in de laatste jaren van eenige der staten van Zuid-Amerika heeft meester gemaakt, en het viel den methodistischen zendelingen derhalve niet moeijelijk, den prezident van St. Domingo over te halen, den grijzen, liefderijken en algemeen vereerden Kerkvoogd de verpligting op te leggen, om nog eens een eed van getrouwheid op de konstitutie te doen, maar thans zonder eenig voorbehoud. De veinzaarts hadden hunne berekening met sluwheid gemaakt. Zij konden voorzien, dat de Aartsbisschop geene reden zou hebben om andermaal den eens afgelegden eed te zweeren; dat hij nimmer dien eed zou kunnen zweeren zonder voorbehoud; dat een konflikt daarvan het onvermijdelijk gevolg moest zijn, en dat dien ten gevolge hunne propaganda ten behoeve van Noord-Amerika met te gunstiger gevolg zou kunnen gedreven worden. De uitkomst beantwoordde aan hunne verwachting. De Aartsbisschop weigerde aan den hem wederregtelijk gedaanen eisch te voldoen; een banvonnis trof den bijna tachtigjarigen grijsaart ter straf van zijn verzet tegen het onregt. De kudde is diensvolgens van haren herder beroofd en dreigt verstrooid te raken; de methodisten wrijven zich bij dat vooruitzigt van vreugde in de handen, en beloven zich binnen weinig tijd St. Domingo voor Noord-Amerika te zullen gewonnen hebben.

Den 14den Maart ll. is aan den Aartsbisschop van St. Domingo het banvonnis beteekend; men heeft hem naauwelijks een paar dagen gegund om zich reisvaardig te maken. Brieven ons van St. Domingo geworden, melden ons, dat de prezident dier republiek, »paus" Santana, den 19 Maart ll., den Aartsbisschop in zijne magt gesuspendeerd en hem alle geestelijk gezag ontnomen heeft, en dat Zijne HoogEerw. van eenige priesters vergezeld, — men noemt ons den kanunnik Gaspar Hernandez en den pastoor van Neybá, José Santiago de Pena, — op het punt is van verdreven te worden van den akker, vruchtbaar gemaakt, zijn leven lang, door zijn zweet en zijne tranen, waar hij weldra eene laatste rustplaats had gehoopt te vinden.

Wij deelen morgen uit *El progresso* mede het verslag van de zitting der Wetgevende Kamer, waar het vonnis over den Aartsbisschop uitgesproken is geworden.

In eene der onlangs ter gelegenheid der jongste gebeurtenissen hier te lande uitgekomen brochures, ontmoet men eenige stellingen, die veler aandacht niet zullen ontgaan.

De stellingen, welke de schrijver tracht te bewijzen, zijn de volgende:

»De Grondwet schreef aan het ministerie Thorbecke de gedragslijn voor, die het bij de herstelling der roomsche bisdommen heeft gevolgd.

»Ook de heeren van Hall en van Doorn — degenen die thans de ministerzetels hebben ingenomen — moesten de zelfstandige bevoegdheid der kerkgenootschappen om zich naar eigen goedvinden te reorganiseren, erkennen.

»Ook het vertegenwoordigend ligchaam onzer Nederlandsche Hervormde Kerk vindt in de Grondwet de zelfstandigheid der kerkgenootschappen uitgesproken.

»Het ministerie Thorbecke kon dus niet anders dan lijdelijk de reorganisatie van het Roomsche kerkgenootschap afwachten.

»Geen enkel artikel der Grondwet geeft den Koning magt om den Bisschoppen het dragen hunner titels en waardigheden te beletten.

»Het meerendeel der adressen van Protestanten aan den Koning ging van eene valsche vooronderstelling uit, en vroeg eene onmogelijke zaak.

»Het ministerie heeft het zijne gedaan om den ongunstigen indruk, dien de herstelling der Roomsche bisdommen op een deel der bevolking zou kunnen maken, te voorkomen, en het heeft de handelwijze van den Pauselijken Stoel streng en openlijk veroordeeld.

»De reserves, bij de goedkeuring van het alg. reglement der Hervormde kerk gemaakt, geven ons geen regt om der Regering het maken van soortgelijke reserves bij de reorganisatie van het Roomsche kerkgenootschap als een pligt voor te schrijven.

»Ons protestantsch beginsel dringt ons, de herstelling der Roomsche bisdommen niet te beletten."

Uitslag der verkiezingen van leden voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Almelo. — Geldige stemmen: 1395. Volstrekte meerderheid 698. Gekozen Mr. M. J. DE MAN 805 en Dr. W. R. baron VAN HOëVELL 777 stemmen. De heer Mr. G. graaf Schimmelpenninck had 627 en S. A. van Hoogstraten 394 stemmen.

Assen. — Getal kiezers 2299. Uitgebragte stemmen 1149. Gekozen Mr. L. graaf VAN HEIDEN REINESTEIN, kantonregter te Zuidlaren. Herstemming tusschen de heeren Mr. P. van der Veen, advokaat en prokureur te Smilde, en Mr. H. Vos, rijks-advokaat te Assen.

Amersfoort. — Het getal geldige stemmen beliep 2436. Er waren uitgebragt 1393 op Mr. J. F. baron VAN REEDE VAN OUDTSHOORN, die alzoo gekozen is. Herstemming tusschen de heeren Mr. J. M. de Kempenaer, die 1102 en Mr. A. W. Engelen, die 979 stemmen bekomen heeft. Mr. S. van Walchren had 812, Jhr. Mr. W. L. F. C. ridder van Rappard 424 stemmen.

Leeuwarden. — Gekozen Mr. J. DIRKS en Mr. J. BIERUMA OOSTING.

Sneek. — Gekozen de heeren Jhr. Mr. W. E. ENGELEN en Mr. C. SLEESWIJK VENING.

Groningen. — Geldige stemmen 867. Volstrekte meerderheid 434. Gekozen S. BLAUPOT TEN CATE met 557 stemmen. Mr. G. W. H. Baron van Imhoff bekwam 286 stemmen.

Zuidhorn. — Getal kiezers 1480. Geldige stemmen 598, volstrekte meerderheid 300. Gekozen G. REINDERS met 382 stemmen. Jhr. Mr. O. Q. I. J. van Swinderen bekwam 140 stemmen.

Roermond. — Uitgebragte stemmen 1109. Volstrekte meerderheid 555. Gekozen Mr. M. P. H. STRENS met 705 en M. P. L. DE LOM DE BERG met 647 stemmen. De heer J. J. B. van Wylick bekwam 529 en Mr. J. R. Thorbecke 122 stemmen.

Appingadam. — Geldige stemmen 1533. Volstrekte meerderheid 767. Gekozen Dr. R. WESTERHOFF 1087, en J. F. ZYLKER 880. Mr. G. Diephuis bekwam 534, Mr. L. J. Vos 208 en Mr. G. Groen van Prinsterer 94 stemmen.

Boxmeer. — Geldige stemmen 933. Volstrekte meerderheid 467. Gekozen Mr. J. B. J. HENGST 732. Mr. J. B. van Sasse van Ysselt bekwam 183 stemmen.

Gisteren heeft de installatie plaats gehad van den heer Provó Kluit als burgemeester dezer stad, die als zoodanig zitting nam met de volgende rede:

»Mijne Heeren!

»Het strekt mij tot eene schitterende eere, geplaatst te zijn aan het hoofd van den Raad dezer eerste stad des rijks, maar de glans dezer eere mag mij niet verblinden, om de gewigtige moeijelijkheden van het burgemeesterschap onopgemerkt te laten.

»De omvang van den werkkring daaraan beschoren, en bovendien de voltooijing der reeds aangevangen hervorming en wijziging naar veel inrigtingen, naar nieuwe beginsels en latere wetgeving, roepen mij tot vele en moeijelijke verpligtingen. Het gewigt van de taak, die mij wacht, verhoogt de waarde van het vertrouwen, dat in mijne benoeming gelegen is, — maar zal ik in staat zijn aan dat vertrouwen te beantwoorden? Zal ik na korteren of langeren tijd deze plaats te hebben bezet, zulke gelukkige herinneringen mogen achterlaten, als aan mijne ambtsvoorgangers is te beurt gevallen?

»De namen van van de Poll, Cramer, Huidekooper en van Reenen, liggen nog versch in aller geheugen.

»Is het niet gewaagd, dat ik optrede op de plaats waar de beide eersten in de vervulling hunner moeijelijke ambtspligten de achting en genegenheid hunner medeburgers verwierven, waarna zij door benoemingen tot zeer aanzienlijke betrekkingen een koninklijk zegel van goedkeuring op hunnen arbeid zagen drukken?

»Ik heb mij gevraagd, of ik de plaats mogt innemen, waar Huidekooper zat, schitterende door stille deugden en echten burgerzin, op wiens eeremetaal zijne medeburgers voor den nakomeling hebben geschreven; »*Hij was der stede goed en deed den armen wel.*"

»Ik heb mij ook gevraagd, of ik de plaats mogt gaan bezetten naauwelijks ontruimd door hem, die onlangs door 's konings vertrouwen tot eene der meest gewigtige betrekkingen der hooge regering werd geroepen; — door hem, dien gij allen niet alleen gaarne uw hulde bragt toen hij als uw voorzitter optrad, maar dien gij uw verknochtheid in een openlijk dankadres betoondet, toen hij door 's konings roepstem uit uw midden werd weggerukt.

»Dat al heb ik mij met nadruk afgevraagd en in de stilte mijns harten overwogen. Ik mogt echter niet doof blijven voor de opmerking mij gemaakt, dat velen, mannen van uitstekende hoedanigheden, om verschillende redenen zich bezwaard achtten de taak op te vatten, waardoor 's konings keuze meer en meer werd beperkt.

»Ik heb mij bemoedigd gezien door de daadzaak, dat een ambtsvoorganger, met de aangelegenheden en de behoeften van het oogenblik bekend, in zijne ministerieele betrekking de verantwoordelijkheid op zich heeft genomen, mij als zijnen opvolger aan den koning voor te dragen en aan te bevelen. — Ik vind mij vooral niet minder bemoedigd door de gedachte dat het tegenwoordig hoofd van het departement van binnenlandsche zaken door ondervinding overtuigd van de moeijelijkheden van het bestuur dezer stad, zal bevonden worden toegevend en inschikkelijk jegens mij, en welwillend jegens de stad zijner geboorte, immers zoo veel de onzijdigheid van zijn verheven standpunt het zal gedoogen.

»Deze overwegingen hebben mij tot de aanvaarding mijner betrekking bemoedigd, niet zoo zeer om mij regtstreeks en onbepaald te verbinden, maar veeleer om te beproeven wat ik zal vermogen.

»Ik heb mij daarbij afgevraagd, welke beginselen ik had te volgen, welke verpligtingen ik had te vervullen. Het antwoord op die vraag is voorhanden in de bepaling der gemeentewet, waarin mijn ambtseed is omschreven.

Ik heb gezworen »trouw aan de grondwet en aan de »wetten des rijks", - ik heb het bezworen »dat ik de »belangen der gemeente Amsterdam met al mijn ver»mogen zal voorstaan en bevorderen."

»Ik vlei mij, dat niemand, wie hij ook zij, mij ontrouw aan mijne pligten, meineedig zal bevinden. Maar al zou de ambtseed het gegeven voorschrift niet bevatten, ik zou hetzelfde rigtsnoer naar mijne overtuiging wenschen te volgen.

»Ik hecht aan trouw aan de wet, omdat dit de grondslag is der maatschappelijke zamenleving, en omdat eerbied voor de wet niet alleen gehoorzaamheid voor het wettig gezag in zich sluit, maar in hare strekking leidt tot orde. Het schijnt mij onbetwistbaar toe dat zucht tot orde een hoofdtrek is in het karakter van de bevolking dezer stad. Dat heeft zij getoond, voor eenige jaren, toen zij bij de mislukking van den aardappelenoogst met stille onderwerping in Gods beschikking berustte. Dat heeft zij getoond in 1848, toen zij zich schaarde om het wettig gezag, — Nederland en Europa ten voorbeeld. Dat zal zij, worden mijne wenschen verhoord, blijven betoonen door gehoorzaamheid voor de overheid, en door eerbied voor 's konings regering. — Dien geest der bevolking wensch ik met al mijn vermogen te ondersteunen en te bevorderen.

»Het voorstaan der belangen van Amsterdam beschouw ik als een mijner aangenaamste pligten, de pligt der dankbaarheid. Niet binnen uwe vesten geboren, is Amsterdam mij tot vaderstad geworden door tallooze weldaden, die ik er sedert mijne vroegste jeugd mogt genieten.

»Het heeft voor mij eene hooge beteekenis door dubbele banden van eed en dankbaarheid gebonden te zijn tot behartiging der belangen van deze Stad; maar wat zeggen mijne belangstelling en zorgen tegen over de behoeften? Daarom reken ik mij geregtigd om eene veelzijdige medewerking in te roepen, die ik meer dan mijne voorgangers behoef.

»Ik vlei mij te mogen rekenen op de medewerking der bevolking, die mij in mijne vroegere betrekkingen meermalen blijken gaf van eene vereerende belangstelling en welwillendheid, dat zij mij thans niet zal onthouden.

»Ik vraag uwe medewerking, Leden van den Raad, door het vertrouwen onzer medeburgers geroepen, om hunne belangen voor te staan! Gij deelt ongetwijfeld in mijne overtuiging: Amsterdam is nog rijk in stoffelijke middelen en zedelijke krachten, rijk in nuttige instellingen. De aanwending dier middelen en krachten moge aan handel en nijverheid duurzame welvaart verzekeren, en den bloei van Neerlands schoone hoofdstad bestendigen. Wij hebben één pogen en één streven gemeen, moge daarom deze Raad eensgezind van binnen en krachtvol naar buiten werken.

»Ik vertrouw vooral niet minder op uwe medewerking, geachte leden van het kollegie van dagelijks bestuur dat reeds mijnen ambtsvoorganger ter zijde stond! Ik verzoek u om gelijke hulp en welwillendheid, als gij hem betoondet, want ik reken mij het lidmaatschap van uwe vergadering tot een aangenaam voorregt.

»Eindelijk roep ik vooral ook uwe medewerking in, hooggeacht voorzittend wethouder! die ik hoop, dat mij nog lange zal ter zijde staan, om mij door uwe veeljarige ondervinding voor te lichten. Ontvang mijnen dank voor de vleijende toespraak, welke gij tot mij hebt gerigt. Heb dank inzonderheid voor de zorgen door u als waarnemend Burgemeester aan het bestuur gewijd.

»Onder eerbiedig opzien tot den Koning der koningen, die het lot der volken regelt, en onder afsmeeking van Zijnen hemelschen zegen over onzen gemeenschappelijken arbeid, aanvaard ik de betrekking van burgemeester van Amsterdam."

De vergadering wordt gesloten.

Naar aanleiding van den *Tijd* deelen wij thans eenige levensbijzonderheden mede aangaande den onlangs overleden generaal der Societeit van Jezus:

Jan Philips Roothaan werd geboren te Amsterdam op den 26 November 1783. Zijn vader was Matthijs Roothaan, van beroep chirurgijn, en zijne moeder heette Maria Angelika Terkorf.

Zijn grootvader was de kalvinistische geloofsbelijdenis toegedaan, maar had het geluk in den schoot der Katholieke Kerk te mogen terugkeeren.

Na op het gymnasium te Amsterdam, en vervolgens aan het athenaeum ter dierzelfde stede, hoofdzakelijk onder de leiding van den hoogleeraar D. J. van Lennep, wiens bijzondere achting hij genoot, zich in de oude talen geoefend te hebben, vertrok Roothaan in 1804, en dus 19 jaren oud, naar Rusland, om opgenomen te worden in de Societeit van Jezus. Met toestemming van den Paus was de orde der Jezuiten al-

at blijven bestaan, en Pius VII had hem zelfs openlijk erkend.

In 1812 werd hij tot professor gewijd, en belast met het onderrigt in de rethorica voor de jonge Jezuiten, eerst te Puzza en daarna te Orsza.

Toen het dekreet, waarbij de orde uit Rusland werd verbannen, uitgevaardigd werd, was hij sedert anderhalf jaar prediker te Orsza.

Op voorwaarde van de orde vaarwel te zeggen konden de Jezuiten in Rusland verblijven; doch hij weigerde, even gelijk al zijne medebroederen, vier of vijf afvalligen uitgezonderd, zich aan zulk eene voorwaarde te onderwerpen.

Door die weigering viel hem de eer te beurt van met zijne lotgenooten aan de grenzen van Oostenrijksch Gallicie te worden gebragt.

De Eerw. Pater Roothaan was sedert dien tijd in onderscheidene betrekkingen werkzaam geweest, en zoo in Zwitserland als te Turijn, voornamelijk belast met de wetenschappelijke opvoeding der jeugd.

Op den 9 Julij 1829 werd hij door de algemeene congregatie benoemd tot Generaal der orde.

Het behoeft naauwelijks herinnerd te worden dat het bestuur van den H. Ew. pater Roothaan, 't welk vier en twintig jaren telt, buitengewoon werkzaam en rijk in beproevingen is geweest. De voorzigtigheid, de geestkracht, de zachtmoedigheid, en vooral de godsvrucht van den pater-generaal, hebben zeker niet weinig bijgedragen om te zegepralen over zoo vele beletselen, als door de revolutien en de menschelijke hartstogten overal tegen de Societeit van Jezus zijn opgeworpen. In weerwil der stormen, welke haar van alle kanten beschutten, is de orde steeds in kracht toegenomen, en heeft zich op eene verwonderlijke wijze uitgebreid. De H. Ew. pater Roothaan bestuurde haar met eene bewonderenswaardige wijsheid en voorzigtigheid. Hij heeft acht nieuwe provincien in 't leven geroepen, en de meeste van die in de onstuimige streken van Europa! als twee in Italie: Turijn en Venetie; twee in Frankrijk: Lyon en Toulouse; een in Duitschland, Oostenrijk afgescheiden van Gallicie; een in Belgie; een in Holland; en eindelijk de laatste te Maryland, in de Vereenigde Staten van Amerika.

Daarenboven heeft hij twee vice-provincien ingesteld, te weten een in Ierland en een in Missouri.

Tegelijk dat hij aan de oude die groote uitbreiding gaf, onderhield en vermeerderde hij, indien zulks nog mogelijk ware, de heilige traditien der werkdadige liefde, waardoor de orde der Jezuiten ten alle tijde heeft uitgemunt. De armen zullen zijn dood beweenen, want hij was hun troost en steun. Doch ook de grooten der aarde zullen zijn verlies bejammeren, daar hij door zijn uitgebreide wetenschap, gepaard aan de grootste zedigheid, en door zijne eerbiedwekkende deugden, hun tot een raadsman en navolgenswaardig voorbeeld was.

Het was vooral gedurende de drie laatste maanden zijns levens, maanden van een allersmartelijkst ligchaamslijden, dat het bleek welk een verheven christelijke geest hem bezielde. Te midden der diepste smarten bleef hij steeds lijdzaam en onderworpen aan den wil Gods. Ieder zijner woorden getuigde er van. Allen die hem gedurende zijne ziekte bezocht hebben, voelden zich getroffen over het zalvende zijner woorden en de verhevenheid zijner gedachten, en tegelijk zich krachtig opgewekt om aan hun eigen heil met des te grooter inspanning werkzaam te zijn. Met het volste regt paste men deze woorden op hem toe: *Bonus homo de thesauro cordis sui profert bona*. De twee karaktertrekken, die in den omgang met Pater Roothaan vooral uitkwamen, vertoonden zich nog sterker in zijne laatste oogenblikken, namelijk eene alles doordringende schranderheid, die zich op eene verwonderlijke wijze, gepaard aan eene uitstekende innemendheid, wist uit te drukken. Men gevoelde [illegible] een diepen eerbied en een onbepaald vertrouwen.

Zoo eindigde de H. Ew. pater Roothaan zijn leven, dat geheel was gewijd geweest aan de glorie Gods en het welzijn des naasten. Hij stierf in den morgen van den 8 Mei, in de maand, toegewijd aan de Koninginne des Hemels, en zag alzoo zijn zoo dikwijls uitgedrukten wensch vervuld. Die goede Moeder, voor welke hij eene zoo teedere godsvrucht voedde, zal hem ongetwijfeld in den Hemel hebben verwelkomd.

Het lijk van den overledene werd op de gebruikelijke wijze ten toon gesteld. Den 10 werd de lijkdienst gevierd. Overeenkomstig de voorschriften der orde, heeft de generaal slechts aanspraak op een stille mis, doch om te voldoen aan de verzoeken van onderscheidene geestelijke orders, is men ditmaal van den regel afgeweken, en is er een zingende mis met muziek opgedragen door den prokurator-generaal der Dominikanen.

Alles wat Rome voortreffelijks bezit, zoo wel van geestelijken als leeken, was in de kerk vertegenwoordigd, en nam deel aan deze plegtige uitvaart.

(8476)

Men schrijft uit 's Bosch, 18 Mei. Woensdag avond heeft het harmonie-gezelschap *Door oefening volmaakter*, eene serenade bij fakkellicht gebragt aan den heer Mr. J. L. A. Luyben, ter gelegenheid zijner verkiezing tot lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Men schrijft uit Breda, dd. 18 Mei, aan de *N. R. C.* Heden is de tentoonstelling van landbouw, tuinbouw en veeteelt alhier geopend.

De daartoe op het kasteel-plein opgerigte tent had een sierlijk aanzien en was gevuld met eene groote verscheidenheid van bloemen, heesters en verdere tuinsieraden.

Inzonderheid viel de aandacht op een Melo-Cactus van den heer W. L. Dornseiffen, waarop door kunstmatige inenting vier andere cactus-soorten waren opgebragt, waarvan een in vollen bloei en de overige welig groeijend.

DE LANGSTRAAT, 17 Mei. De stand der te veld staande gewassen is in deze streken veel belovend; zoowel de winterrogge als het in vollen bloei staande koolzaad zullen bij groeizaam weder eenen rijken oogst opleveren. De aardappelen, alhoewel later dan gewoonlijk gepoot, komen reeds goed uit. Men verwacht, ook dit jaar eenen goeden hooioogst. De groenten, alsmede de boomvruchten zullen ten gevolge van het natte en schrale weder later komen dan andere jaren. (*N. R. C.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 18 Mei. De Wetgevende Vergadering heeft een begin gemaakt met het onderzoeken der begrootingswet. De beraadslaging is op nieuw zeer levendig geweest. De heer Havigny heeft onder anderen eene redevoering gehouden, waarin hij op eene nadrukkelijke wijze heeft aangetoond dat, naar zijne meening, de regering, een verkeerd pad had ingeslagen. De heer Boralte heeft met veel oordeel en bezadigdheid die beschuldiging trachten te weerleggen. De heer de Montalembert zal morgen het woord voeren.

— Het bewind geeft gehoor aan de bezwaren der kommissie, belast met het onderzoek van het wets-ontwerp tot het toekennen eener som van 300,000 fr. onder den titel van nationale belooning, aan de weduwe van den maarschalk Ney.

— Het gerucht loopt thans, dat het bewind koncessien zoude doen ten opzigte van het wetsontwerp tot herstel der doodstraf voor staatkundige misdrijven.

— In de 12 laatste maanden hebben te Parijs 1499 branden plaats gehad, waardoor 15 personen het leven verloren.

— Men verhaalt dat te Boulogne een persoon is gearresteerd, die een aanslag op het leven des Keizers in den zin had.

MADRID, 13 Mei. De *Gaceta* behelst eene nieuwe lijst van veranderingen in het personeel van de gouverneurs der provincien.

— De Koningin heeft bij besluit alle gratifikatien, schadeloosstellingen enz. ten laste van het budget van Binnenl. Zaken ten bedrage van 376,160 realen, vervallen verklaard.

— Een der ochtendbladen spreekt van eene nieuwe ministerieele krisis.

— Te Buenos Ayres heeft men alle hoop verloren, om met den generaal Urquiza, die de stad belegert, in minnelijke schikking te treden, zoodat beide partijen zich dan ook tot de hervatting der vijandelijkheden gereed maken.

Wanneer deze burgeroorlog niet spoedig op eene vreedzame wijze beslecht wordt, ziet men de noodlottigste gevolgen daarvan voor het geheele land te gemoet. Reeds verkeert alle handel in eene volledige stagnatie.

Volgens latere tijdingen van 12 April is de vrede dien dag met de belegeraars gesloten.

— Te Montevideo [illegible] gerucht van verandering in de regering [illegible]

— Men schrijft van Madera, dat de invoerregten zijn afgeschaft op de voedings-artikelen.

ENGELAND.

LONDEN, 18 Mei. De *Morning-Post* deelt de volledige briefwisseling mede tusschen het afgetreden Hollandsche ministerie en den Pauselijken Stoel, betrekkelijk het invoeren der R. K. Hierarchie.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 19 Mei. De Koning van Wurtemberg heeft zich in persoon naar de onderscheidene gemeenten begeven, welke door de plaats gehad hebbende overstrooming op eene verschrikkelijke wijze hebben geleden. De daardoor aangerigte verwoestingen gaan alle begrip te boven.

— De groote raad van Friburg heeft besloten tot eene gedwongen leening van 200,000 franks. De nalatigen zullen gestraft worden met militaire inlegering.

— Men schrijft uit Petersburg dat de reis van daar, per spoortrein, naar Moskau (112 Duitsche mijlen) binnen den tijd van 18 uren wordt afgelegd.

— De koningin van Griekenland is den 18 te Oldenburg aangekomen.

BERLIJN, 19 Mei. De termijn voor de ratifikatie van het tolverbondsverdrag is, wegens de voortdurende afwezigheid van den Koning van Beijeren, onbepaald uitgesteld.

— Eergisteren werd op het koninklijk slot de orde van St. Jan plegtig hersteld.

WEENEN, 16 Mei. Z. H. Pius IX heeft aan den Keizerlijken hofraad en professor Dr. G. Phillips, het Kommandeurs-Kruis der Orde van den H. Gregorius geschonken.

— De berigten over Triëst bevestigen de reeds bekende tijding, dat vorst Menzikoff zijn ultimatum aan de Porte heeft ingediend.

— Men berigt uit Bosnie dat Reschid-Pacha aan de Christenen 9 firmans gegeven heeft tot het bouwen van 9 Kerken.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 20 Mei.

ONDERTROUWD (19 Mei): S. M. Hummel met W. C. Rijfsnijder. - J. C. Willems met C. L. Dankmeijer.

GETROUWD (19 Mei): J. B. H. Herbers met J. C. C. van Zwoll. - H. Harmsen, van Zutphen met A. M. Cramme. - A. Houtman, van Naarden met J. E. de Wilde. - H. J. Meijman met M. F. Haver. - F. Serrij met M. E Reinhardt. - J. Sorrius Jr. met M. A. Schultz. - S. R. de Vries met J. J. Gijselaar - J. Bos met A. Loef Schuphoven. - J. C. de Boer met A. M. M. Schneider. - Jhr. L. D. Rutgers van Rozenburg met M. H. S W. Schouwenburg. - G. Grevink met M. Lodeesen. - P. A. C. van Wijngaarden met M. A. J. van Stegeren. - C. R. Vaillant met J. A. van der Mersch. - J. Regt door Zee met A. Worm.

BEVALLEN (15 Mei): C. E. van der Willigé, geb. Meijer, D. — (16 Mei): J. B. H. Pesch, 8 m. (18 Mei): C. Poort, geb. Mensingh, Z. - G. Hamers, geb. Bruns, Z. - M. W. Visser; geb. Hergt; Z. - J. Z. Veershijm, geb. Du Moulin, D. — (19 Mei): A. H. van Laar, geb. Legel, Z. - C. E. Ten Cate, geb. Moerbeek, Z.

OVERLEDEN (14 Mei): J. M. Boekhont Vinke, 42 j. - J. G. Koning, wed. J. van Riet, 80 j. — (16 Mei): J. P. Batenburg, wed. J. Timmer Hendriksz., 80 j. — (19 Mei): 't Kindje van H. Lamberts, 4 w.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		19 Mei 4½ u. gebl.	20 Mei 4 u.		
Nederl., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		64 1/16	64 1/16 a	64¼	64⅛
Dito Dito	3	76	76 1/16		
Dito Dito	4	95	95 a	95	95¼
O. I. Leening 1844	4	94¾	94⅞	94⅞	
Amortis. Syndic.	3½	94¼			
Handel-Maatschappij	4½	124¼			
Aand. Rijn-Spoorweg.		—			
Aand. Holl. S. M.		—			
Obligatien		101¼			
Belgie, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank.	2½		52⅞		
Dito bij Rotsch. en Volksv.					
Frankrijk, Obligatien	3				
Spanje Nieuwe	1	23⅞	23 15/16	24	24
Dito	3	48¼	48 5/16	48¼	
Dito Binnenl. à 6/m.		43 13/16	43 15/16	44 1/16	44
Coup. Bewijzen.		6⅞	6 1/16		
Amortisable Schuld		5½	5½		
Portugal te Londen	5	41 9/16	41½		
Dito Dito	4	39¼	39¼		
Rusl. bij *Hope* 1798 en 1816	5	109¼	109⅛		
Dito Dito 1828 en 1829		108⅛			
Cert. bij d°. 1831 en 1833		97⅛			
Dito	4½				
Dito bij *Hope*	4	92⅞	93⅛		
Dito bij *Stieglitz en C°*		92¾	92¼		
Dito bij id. 5de Serie	[illegible]				
[illegible]	[illegible]		74½		
[illegible] van dito		74½	87¾		
Polen, Certifikaten	4	87¼			
Dito Aand. à fl. 500		164			
Dito met Lot. à 300					
Amerika, Bank-Actiën		4⅞	4⅞		
Pruissen, Aand met Lot. R. 50 ƒ					
Oostenrijk, Metalliek	5 pCt.	83⅝	83⅝	83½	
Dito 1847	2½	42 15/16	43	43 7/16	
Dito 1851	2½	42⅞	42⅞	43	
Dito 1849	5	94 7/16	94¼	94⅝	94⅝
Ween. Bank bij *Goll en C°*.		88½			
Dito	4	[illegible]			
Letter B	5	94 5/16	94⅜	94⅝	94⅛
Aand. met Loting fl.500	ƒ				
Nieuwe dito	250	405			
Napels, Cert. *Lamb. en Bonneer*	5 pCt	99½	99		
Brazilie te Londen 1824	5	98⅝			
Dito Leening 1843	5	100⅝			
Dito £ 200					
Peru	5½				
Mexico Nieuwe	3	25 15/16	25⅞	26	26
Venezuela à £ 100	3½		38½		
Grenada à £ 100	2	21½			
Dito Uitgestelde		10⅞	10⅞	11	
Ecuador à £ 100		4 5/16			
Grieken 5pCt. 7¼, ⅛					

Onze fondsenmarkt was heden in de hoofdsoorten zoo van Binnenl. en Buitenl. effekten algemeen williger gestemd met veel kooplust in Holl: 4 pct. Spaansche en Oostenrijksche.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt, Prolongatie 2½ pCt Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f*	56¼	Livorno	2/m.	*f*	39½
,,	zigt	,,	56 11/16	Napels	,,	,,	81⅝
Bordeaux	2/m.	,,	56	Petersburg	,,	,,	1,85½
,,	½/m.	,,	56¼	Weenen	6/w.	,,	32½
Madrid	3/m.	,,	246	Augsburg	,,	,,	35⅜
Cadix	,,	,,	247	Frankfort	,,	,,	98½
Seville	,,	,,	243	Hamburg	2/m.	,,	35 1/16
Bilbao	,,	,,	244	,,	zigt	,,	35¼
Lissabon	,,	,,	41½	Londen	2/m	,,	11,75
Porto	,,	,,	41½	,,	zigt	,,	11,82½
Genua	2/m.	,,	46⅞	Rotterdam		,,	⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 19 Mei. Belg. leen. 2½ pc. 53⅞, 1840/1842 5 pc. 98⅞; 1848, —; Spanje 1—3 pc. 23⅛; Binnenl. 3 pc. 43⅝, Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 86⅛.

PARIJS, 19 Mei. Fransche 3 pc. 81,15, id. 4½ pc. 103,75; Bank-Aktien —,—; Belg. 1840/42, 5 pc. —; 4½ pc. —; 2½ pc. —; Napels 5 pc. —,—; Spanje 1—3 pc. 24; Buitenl. 3 pc. —; Binnenl. 3 pc. 44; Holl. 2½ pc. —; Piemont 5 pc. —,—; Portugal 4 pc. —; Romeinen 5 pc. —; Rusland 4½ pc. —; Metall. 5 pc. —.

LONDEN, 19 Mei. Cons. kont. 100⅝ a 100¾; op tijd 100⅝ a 100¾; Braz. 100 a 101; 1829/39 102½ a 103½; Den. 3 pc. 85 a 86; 5 pc. 105 a 107; Ecuad 6 a —; Gren. 22 a 22½; Uitgest. 10¾ a 11; Mexiko Nieuwe 26⅞ a 27⅛; Peru 4½ pc N. 88 a 89; Uitgest. 64½ a 65; Rusl. 1822 5 pc. 119 a 120; a (N.) 4½ pc. 104½ a 104¼; Portugal 3 pc. — a —; 4 pc. 39¼ a 40¼; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 23⅞ a 24⅛; 3 pc. 48¾ 49¼; Coup. cert. 6¼ a 6½; Passive 5¼ a 5½; Holl 2½ pc. 65½ a 66; id. 4 pc. 96 a 96½; Venez. 37½ a 38½; Uitg. 16½ a 17; Wissel op Amsterdam *f* —.—; Grieken 1824 —.

WEENEN, 19 Mei. Met. 4½ pc. —; 5 pc. 94¾; Bank-Actien 1469; Wissel op Londen 10.40; Zilver 8⅛.

BERLIJN, 18 Mei. Schuldbr. 3½ pc. 93⅝; Loten —; Rusl. Stiegl. 4 pc. 97⅜; Pools. 4 pc. 92⅛; Loten fl. 500 92½. Oost. Met. 5 pc. 89½; Amsterdam zigt 143⅛g id. 2/m. 142¼g.

HAMBURG, 18 Mei. Russ. Cert. 5 pc. 105½; Oost. Met. 5 pc. 95¼; Spanje 1—3 pc. 22¾; Binnenl. 3 pc. 40⅛.

FRANKFORT, 19 Mei. Met. 5 pc. 87½; A 5 pc. 87½; 2½ pc. 44½; Bank-Actien 1623, Darmst. Loten fl. 50 99⅛; id. fl. 25 32⅜; Badensche Loten fl. 50, 71; id fl. 35, 40⅜; Nassausche fl. 25, 28¾; Holl. 2½ pc. 64, id. 4 pc. 95; Sardinische 42¾; Wissel op Weenen 111¼.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN.

Metalliek	*f* 27,40	a	—	Pruissische	*f* 3⅘	a	—
Napelsche	25,23	,,	—	Spaansche	2,46	,,	—
Div. in £St.	11,75	,,	—	Hamb. Russ.	56¾	,,	—
Eng. Russen	—,—	,,	—	Russ. in Z. R.	37¼	,,	—
Fransche	56 5/16	,,	—	,, Pap. ,,	—	,,	—
Belgische	56 5/16	,,	—	Pools. in Fl.	27⅛	,,	—

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIEN.

Stukken à *f* 10 per Stuk	*f* 9,80	a	9,90
Oude Gerande Dukaten	» 5,60	»	5,70
Wigtige Souvereinen	» 11,80	»	11,90
» Pistolen	» 9,65	»	9,75
Stukken van 20 Francs	» 9,45	»	9,55

Baren Goud en Specien à *f* 1442,60 per Ned. ℔ fijn 11¼ à 11¾ pc.

ZILVEREN SPECIEN.

Piasters per Stuk	*f* 2,55	à	2,60
Stukken van 5 Francs	» 2,34	»	2,37
Brabandsche Kroonen	» 2,65	»	2,70
Fransche	» 2,70	»	2,75
Pruissische Daalders	» 1,74	»	1,77
Zilver 1000 à 980	*f* —,—	à	—,—
» 900 » 700	» 104,50	»	105,—

Het Algemeen Kantoor van Administratie alhier, onder direktie van Stadnitski en van Heukelom c. s., heeft bekend gemaakt, dat de coupons van door hetzelve uitgegevene certifikaten van Russische Fondsen, verschenen 1/13 January 1853, van heden af zullen worden betaald ten kantore van de Ontvang- en Betaalkas, als van 6 pCt. in Assignatien, groot Rs. 30 met *f* 16.28, en van 6 pCt. in Zilver, groot Rs. 15 met *f* 28.48.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 20 Mei.

GRAANMARKT.

Tarwe in een doen met weinig handel, verkocht: 124 ℔ Kubanka *f* 265; 124, 126 ℔ Gron. *f* 240, 250; 132 ℔ Ancona *f* 280.

Rogge tot op nieuw iets hooggere prijzen met veel handel, verkocht in Entr.: 117/118 ℔ Petersb. *f* 186, 188; 118 ℔ Archangel *f* 190; 117 ℔ Riga *f* 184; in cons.: 124 ℔ Holst. *f* 210; 115, 116, 117 ℔ o. Gedr. *f* 179, 181, 184.

Garst prijshoudend: 110 ℔ n. Deens. *f* 180; 107 ℔ n. Saal *f* 182,

Haver zonder handel.

Boekweit wat aangenamer: 120 ℔ Holst. *f* 215; 123 ℔ dito *f* 230; 118 ℔ Limburger *f* 208; 112, 114 ℔ Sleeswijker *f* 184, 190.

Op 9 vaten Olie in April ek. 64; Mei, Junij, Julij, Aug., Sept. en Oct. 63; Dec. 63½ ℒ. *Lijnzaad* een doen: 109/10 ℔ Calcutta *f* 312½. *Raapolie* op 6/w. *f* 36½; Vliegend *f* 35½, ¼; 1°. Mei ek. 37¼; Sept. *f* 36¼, ¼; Oct. *f* 36¼, ⅛; Nov. *f* 36¼, ½; Dec. *f* 36¼, ½. *Lijnolie* op 6/w. *f* 31; Vliegend *f* 30; 1°. Sept. 31¼, 31; Oct. en Nov. 31½. *Hennepolie* op 6/w. *f* 37¼; Vliegend *f* 36¼.

ROTTERDAM, 19 Mei. Tarwe. 157 2 ℔ oude Kleefsche *f* 270. — Rogge. 144/2 ℔ Pommer *f* 190; 146/2 ℔ Odessa *f* 196; 147/2 ℔ oude Rijn *f* 200; 148/2 ℔ Bourgas *f* 202; 142, 144, 146/2 ℔ Archangel *f* 194, 200, 202; 143/2 ℔ dito *f* 195, 196; en 146/2 ℔ Odessa, in Entrepôt te Delfshaven liggende, *f* 189.

SCHIEDAM, 19 Mei. Rogge. Verkocht: 144/2 ℔ jarige Koersche *f* 216 kont. — Gerst. 129/2 ℔ N. Libau *f* 194 6/w. — Moutwijn *f* 16,00; Jenever *f* 19,50; Amst. Proef *f* 20,75, per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting.

ANTWERPEN, 19 Mei. *Koffij.* Er zijn gedaan 3800 a 4000 b. Dom. en een partijtje Brazil. Doordien er niet veel aan de markt is, staat het artikel gunstig.

Granen. In Poolsche Tarwe gaat veel om, doch de prijzen blijven flaauw. Rogge ferm.

Ruwe Suiker. Er zijn gedaan 900 k. blond Havana. *Geraffineerd.* Er zijn verkocht 400,000 k. Gestampte en in brooden.

LONDEN, 18 Mei *Ruwe Suiker. Vreemde.* Havana souteneert zich goed met afnemers. Eene lading gemeen bruin Fernambuck is zeilend gedaan tot 18 s. 3 d. Gestampte gezocht voor uitvoer.

Koffij. Plantage Ceylan levendig gevraagd en men besteedt beter prijs. In Native gaat meer om met avans. Uit de hand is besteed voor goed ord. 47 s. 6 d. a 48 s.

Rijst. Van 3000 z. Madras zijn in veiling 2500 z. met moeite verkocht tot vorige prijzen 8 s. 6 d. a 9 s.

Granen. Onveranderd. De aanvoer van Vreemde vermeerdert dagelijks.

LIVERPOOL, 10 Mei. *Katoen.* De markt is ferm tot de prijzen van gisteren. Verkoop 8000 b.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 19 Mei. H. H. Röttger, Minister Lindeman, Triest.
HELVOET, 19 Mei. J. A. Scott, Cortgene, Passaroeang, I. v. Brouwershaven.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 5 Mei, op 44° 51' N. Br. 20° 21' W. L. eene Nederlandsche Bark, van Amsterdam n. Newjork met passagiers.

Den 7 Mei, op 47° 10' N. Br. 11° 27' W. L. Prins Maurits, Kapt. Bart, v. Lieverpool n. Sydney.

Den 8 April op 10° 50' N Br, 25° 62' W. L. Regina Kapt. Gersen, v. Banjoewangie n. Amsterdam.

PUBLIEKE VERKOOPING VAN HUIZEN IN HET O. Z. HEEREN-LOGEMENT.

Op Maandag 23 Mei, 's avonds ten vijf ure.

N°. 1. Twee Huizen, Achterhuizen en Erven, Zwanenburgwal, C 332 en 331.
2. Een Huis, Tuin en Erve, Egelantiersgracht, NN 55.
3. Een Huis en Erve, Rokin, E 161.
4. Een dito, Heerenstraat, RR 241.
5. Een Huis, Achterhuis en Erve, Kattengatsburgwal, L 722.
6. Een dito, Langestraat, SS 175.
7. Twee Huizen en Erven, Katersteeg, JJ 465 en 466.
8. Een Huis en Erve, Oude Nieuwstraat, G 489.
9. Een Huis en Erf, Rozenstraat, EE 282.
10. Het Buitenverblijf *St. Domingo*, Kleine Houtweg, bij den Haarlemmer Hout, Q 189.
11. Een dito *Ruimzigt*, buiten de Utrechtsche Poort, einde noordelijk Zaagmolenspad, YY 17.
12. Een Huis en Erve, St. Janstraat, J 246.
13. Een dito, Elandsgracht, GG 253.
14. Een dito, Brouwersgracht, QQ 32.
15. Een dito, Zoutsteeg, H 104.
16. Een dito, Ridderstraat, N 208.
17. Vier Huizen en Erven, Hoedenmakerspad, G 91, 92, 94 en 95.
18. Een Huis, twee Achterhuizen en Erven, Egelantierstraat, NN 325 à 23
19. Een Pakhuis en Erve, Lijnbaansgracht, DD 334.
20. Een Huis, Tuin en Erve, Palmgracht, QQ 819.

ERRATUM. — In ons Nommer van gisteren staat Bl. 1, 1e. k. Gregorius XVI. Men gelieve te lezen: Leo XII. — Aldaar 3e. k., reg. 4 v. b. in plaats van „*behalve dat zij in dit oogenblik beschikt*" leze men: „olschoon zij in dit oogenblik niet beschikt."

ADVERTENTIEN.

Vijf-en-Twintigjarige Echtvereeniging

VAN

R. VAN GROENINGEN

EN

C. VAN BEURDEN.

UTRECHT, den 21 Mei 1853. (2887)

Heden avond overleed alhier mijne hartelijk geliefde Echtgenoote Mevrouw JOSINA HENRICA ELISABETH DE BONT.

B. L. H. BORRET.

's BOSCH, 16 Mei 1853. (2893)

Een R. C. Ondermeester van den derden rang niet onbekend met de Fransche en Hoogduische talen, alsmede met de muzijk zag zich gaarne geplaatst. Men gelieve zich *franco* te adresseren onder lett. Z. bij den Boekdrukker A. VAN LOON te Tiel. (2895)

In Engeland heeft men thans een Meel dat eene bijzondere geneeskracht bezit en waarvan men slechts een smakelijk Ontbijt en Avondeten neemt om van zeer vele Ziekten te genezen. Alle Duitsche en Engelsche bladen spreken er met zeer veel lof van. Dagelijks zien wij berigten van Genezingen in de Nieuwspapieren en daaronder vele groote en bekende Namen, niet alleen van de drie Eilands Kinderen, maar ook uit onze nabijheid; want ook bij ons is dit gezegende Natuurproduct ingevoerd, ook wij kunnen deel nemen aan de weldaden die het zegenrijk over de lijdende menschheid uitstort. Men denke niet dat wij overdrijven of eene Onwaarheid zeggen; wij vertellen, wat wij gehoord en gelezen hebben en staan borg voor de waarheid; want de namen van een Graaf STUART DE DECIES, een Generaal KING, een andere STUART en Engelsche Bisschop, een Dr. WURTZER, Dr. URE, Dr. SCHORLAND, en honderd andere achtenswaardige Mannen uit alle standen zijn ons wederborg. (Rückbürge).

De ontdekker en bereider van dit Meel heet DU BARRY en de naam die hij er aan gegeven heeft is **REVALENTA ARABICA.**

Weissenfelser Tageblatt.
van 25 April 1853.

BARRY DU BARRY's **REVALENTA ARABICA** is het meel eener Arabische plant, dat zeer voedzaam en geneeskrachtig is, en volgens de getuigenis van beroemde mannen in de genezing van de volgende ziekten elk ander tot nog toe bekend middel verre overtreft.

»Slechte spijsvertering (indigestie), hardlijvigheid, onregelmatigheid in de verrigtingen, verstoppingen, zuur, kramp, buikpijn, stuipen, maagwater, diarrhae, zenuwziekte, galachtigheid, aandoeningen van lever en nieren, windzucht, opgezetheid, hartkloppingen, zenuwachtige hoofdpijn, doofheid, suizen in het hoofd en in de ooren, ijlhoofdigheid, pijn tusschen de schouderbladen en in bijna alle deelen van het ligchaam, slepende ontsteking en verzwering in de maag, huiduitslag, scheurbuik, koorts, klierziekte, onzuiverheden, bloedarmoede, tering [illegible] jicht, influenza, griep, misselijkheid en braking gedurende de zwangerschap, na het eten of op zee, neerslagtigheid, miltzucht, algemeene verzwakking, verlamming, hoest, aamborstigheid, benaauwdheid op de borst, slijmziekte, ongedurigheid, slapeloosheid, blozen zonder aanleiding, beving, afkeer van de zamenleving, ongeschiktheid tot studie, zinsverbijsteringen, verlies van het geheugen, duizeling, ophooping van bloed naar het hoofd, uitputting, mismoedigheid, ongegronde vrees, besluiteloosheid, wanhoop, zucht tot zelfmoord, enz.".

VERKOOPHUIS en de bekende Depôts.

[illegible]

(2894)

DE PILLEN VAN HOLLOWAY zijn een voortreffelijk middel voor ongesteldheden door gal veroorzaakt en gebrek aan spijsvertering.

De heilzame en krachtdadige uitwerking dezer pillen in galziekten, gebrek aan spijsvertering, [illegible] hoofdpijnen, [illegible] zoo algemeen bekend in alle landen, dat [illegible] dezelve de voorkeur wordt gegeven boven de beste bekende medecijnen in de voorgehaalde ongesteldheden, terwijl dezelve op elken leeftijd en bij elke weersgesteldheid kunnen genomen worden. Zij wekken de ligchaamskrachten op, versterken de geestvermogens, bevorderen den eetlust en zuiveren het bloed. Diegenen welke de nadeelige gevolgen gevoelen van eene zittende leefwijs, zullen door dezelve, eene dadelijke verbetering van hunnen toestand bespeuren, en hunne vorige gezondheid weder erlangen.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij B. ADAMA, Apotheker, Heerengracht hoek Utrechtschestraat, N°. 22 te *Amsterdam*, bij A. P. MILIUS te *Utrecht* en bij J. STRAATMAN, hoofddepothouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Establishment.* (2748)

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.